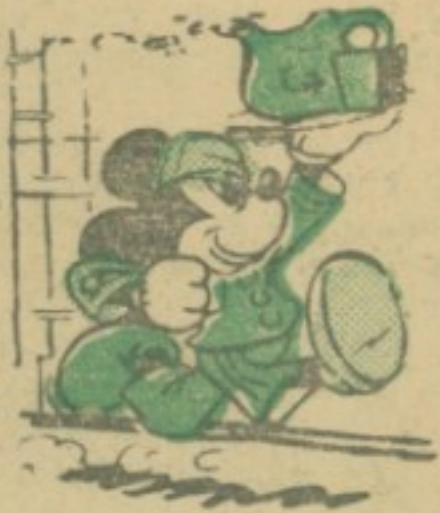

Година XIV — Број 31 — Субота, 2 август 1952

МИКИ МАУС

4 ЈЕДНА НОВА ЛИЧНОСТ

МИКИ ЈЕ ПОВЕО ДВЕ ГОШЋЕ ДА ГЛЕДАЈУ ЗАЛАЗАК СУНЦА, АЛИ ЈЕ ИЗНЕНАДА ПЛУСНУЛА КИША

ЖАЛИЈЕМО СЕ ДИРЕКТОРУ!
БОЉЕ СЕ ЖАЛИТЕ МЕТЕОРОЛОШКОЈ СТАНИЦИ! РАДИО ЈЕ ЈАВИО ДА ЋЕ БИТИ ЛЕПО ВРЕМЕ!

НЕРО ДА СЕ ИПАК НЕ ЖАЛЕ СТАРОМЕ... КАКАВ ЈЕ ЛУДАК, МОЖДА БИ МЕ ЈОШ И ОТПУСТИО!

ЈЕЛ'ТЕ, Г. ШКВРЦ, ЈЕСАМ ЛИ ЈА КРИВ АКО НЕКО ПОКИСНЕ НАРАВНО ГЛЕДАЈУ-ДА СИТИ КРИВ!
ТАИ ЗАЛА-НИСАМ ЗАК ВАНДА СУНЦА? ЈА!

ШТО СЕ НИСИ ПОСТАРАО ДА КИША ПАДНЕ ТЕК ПОСЛЕ СУНЦЕВОГ ЗАЛАСКА?

ЈОШ ЋЕШ И ТИ ПОЧЕТИ ДА НАМ РАСТЕРУЈЕШ ГОСТЕ!
АЛИ, ЧАСНА РЕЧ...

ЈЕЗИК ЗА ЗУБЕ КАД СЕ МНОМ ГОВОРИШ! И МАРШ НА ПОСАО!
Е, САДА МИ ЈЕ СВЕГА ДОСТА!

МИКИ ЈЕ ПОШАО ДИРЕКТОРУ У НАМЕРИ ДА ДА ОСТАВКУ НА СЛУЖБУ

СВЕ МИ СЕ ЧИНИ ДА ЋЕ УРОСТИТЕЉСТВО МОЈИ ДА ЖИВИ И БЕЗ МЕНЕ!

А?... ШТА СЕ ОВДЕ ДОГАЂА??

МИКИ СЕ ЗАПРЕПАСТИО ВИДЕВШИ ЈЕДНОГ ЧОВЕКА КАКО ГЛЕДА КРОЗ КЉУЧАОНИЦУ!

КО ЛИ ЈЕ ОВА ПТИЦА... И ШТА ТО РАДИ?

ПАРДОН, ГОСПОДИНЕ, МОЖДА НЕШТО ТРАЖИТЕ

ШШШ...!
АЛИ... ШТА...??

ШШШ! ЈА САМ ДЕТЕКТИВ ТРАЖИМ ЗЛОЧИНЦЕ!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ДЕТЕКТИВ ЈЕ УПОРАН!

ЦЕ К ЛОНДОН: ЗЛАТО

пружи прилика да будете први који ће нам честитати.

— Честитати? — Баво нека вам на томе честита а не ја, — једва изговори Хеган, гушећи се од узбуђења. — Ја нећу да се помирим с таквом лудошћу.

— О, помирићете се; јер ако то не урадите доћи ће до још већег слома, у коме ће настрадати многи људи. Ја желим да настрадам сам, и то да настрадам до крајњих граница. То је мој циљ и нема тога човека или групе људи који би се могли поставити између мене и онога што намеравам да учиним. Запамтите то, Хегане!

Хеган је вртео главом, жадосно и без речи, и свој запањени поглед преносио с једног на друго.

Деде, која је све досад расејано слушала, као да се изненада на нешто одлучила, ступи напред и стаде између двојице мушкараца. Лице јој је било бледо, али одлучно, и потсетило је Дејлајта на онај дан кад је први пут узјакхала Боба.

— Чекајте, — рече. — И ја желим нешто да кажем. Еламе, ако ти направиш ту лудост ја се нећу удати за тебе.

Хеган јој, иако још није био сасвим дошао к себи, упутн захвалан погледа.

— Ја ћу ипак покушати... — поче Дејлајт.

— Чекај! — прекиде га она поново. — А ако то не учиниш, пристајем да се одмах венчамо.

— Допуст ми да прво рашчланим твој предлог. Ако сам те добро разумео, ти пристајеш да се удаш за мене ако и даље продужим своју пословну игру. Пристајеш да ми будеш жена ако наставим да живим као досад, радећи као луд и испијајући коктеле.

После сваке реченице застао би, док је она климала главом потврђујући.

— И онда ћеш се смејта удати за мене?

— Да.
— Још данас? Сад?
— Да.

Премисљао је за часак.
— Не, мала моја, ја то нећу. Не може тако бити, ти то добро знаш. Можеш да го-

вориш што год хоћеш, али ћеш се на крају ипак удати за мене. А сад, Лари, најбоље ће бити да одете. Ја ћу за који час бити у хотелу, а пошто у канцеларију не мислим више да долазим, донесите ми у моју собу све документе које треба да потпишем.

Он се диже и тиме даде на знање Хегану да и он треба да оде. Хеган такође устаде, али је и даље стајао непомичан, гледајући беспомоћно око себе.

— Лудост, права лудост! — мрмљао је он.

Дејлајт га потапша по рамену.

— Приберите се, Лари. Ви сте увек говорили о хуљивости људске природе, а кад вам ја овде пружам један такав пример, ви никако нећете да то схватите. Ја сам већи занесеник од вас, то је све. Али, оно што ја сањам сигурно ће се обистинити. То је најлепши од свих мојих снова, и ја се трудим да се он оствари.

— Да, изгубивши све што сте досад стекли, — прекиде га Хеган.

— Баш тако — изгубивши све што ми није потребно. А сад ће бити најбоље да одете Анвину и Харисону и одвезете их у град. Ја ћу бити у хотелу, а можете ме позвати и телефоном кад год зажелите.

Чим је Хеган изишао, Дејлајт приђе Деди и узео је за руку.

— А сада, мала моја, више не треба да идеш у канцеларију. Отпуштена си. Сети се да сам ти ја био послодавац и да ти је потребна моја препорука, а ја ти је нећу дати ако не будеш добра.

Она покуша да изуче своју руку из Дејлајтове, али је он чврсто стеже.

— Чуј ме, Деде. Ту нема више шта да се говори. Нас двоје за који дан одлазимо на нашу малу фарму. Ја ћу овамо послати људе да спакују и пренесу ствари. То ће бити последњи посао који ће други урадити за нас. Нас двоје ћемо после сами распаковати ствари и уредити кућицу.

Она покуша последњи пут.

— Еламе, зар збиља нећеш да будеш разборит? Још има времена да се предомислиш. Можемо да телефонирамо г. Хегану чим стигне у канцеларију...

— Зашто? Ја сам једини разборит човек међу свом овом гомилом око нас. Погледај ме и видећеш да сам потпуно миран и спокојан, док они летје као муве без главе. А сад идем. Штета што си продала Маб. Али ја ћу настојати да ти набавим другог коња.

Он је већ био изишао из собе и стајао на врху степеница кад она рече:
— Не треба овамо никога да шаљеш.

Нема никаквог паковања, јер ми није ни на крај памети да се удам за тебе.

— Тога се ја не бојим, — одговори он весело и сиђе низ степенице.

XXIV

Три дана касније, Дејлајт се опет одвезао у Берклеј у свом првом аутомобилу. Била је то последња његова возкња овим колима, јер су она већ сутрадан прелазила у туђе власништво. Проживео је три мучна дана, јер је његов банкрот био највећи у Калифорнији откако је настала паника. Новине су биле пуне узбудљивих вести, а огорчене гласове подигоше против њега баш они који су касније утврдили да је Дејлајт потпуно заштитио њихове интересе. Управо та чињеница, која је тек касније избила на видело, дала је повода да се на све стране почне говорити да с Дејлајтом није све како треба. Међу пословним људима владало је једнодушно мишљење да се један нормалан човек не би никад тако понашао. А како никоме нису били познати његови односи са Деде, једини логичан закључак био је да је дивљи богатша са Аљаске полудео. Дејлајт се само смејао и учвршћивао их у том уверењу, упорно одбијајући да прими новинаре.

Он заустави аутомобил пред Дединим вратима и приђе јој на свој уобичајени начин, попут олује, загрљивши је пре но што су измењали и једну једину реч.

— Свршено је, — рече. — Сигурно си читала новине. Потпуно сам очерупан, и сад треба само да ми кажеш кад желниш да пођеш у Глен Елен. То треба да буде што је могућно пре, јер је бављење у Окленду веома скупо. У хотелу сам платио стан и храну само до краја ове недеље. Већ

од сутра морам да се возим трамвајем, а то је прилично издатак.

Застаде и чекаше шта ће она рећи. На њеном лицу одражавало се неодлучност и збуњеност. Али убрзо смешак, који је он тако добро познавао, поче да јој се појављује на уснама и у очима, док није на крају забацила главу и срдачно се почела смејати.

— Кад ће доћи они људи да спакују ствари? — упита она.

Поново се насмеја, претварајући се као да узалудно покушава да избегне његов загрљај.

— Драги Еламе, — прошапта, — драги Еламе. И први пут пољуби она њега.

— Твоје су очи опет пуне злата, — рече он. — Ја у њима видим колико ме волиш.

— У њима је било злата за тебе, Еламе, већ дуго времена. А надам се да ће увек бити златне и на нашој малој фарми.

Он јој је држао главу међу својим рукама и гледао јој дуго у очи. — Очи су ти биле златне чак и оног дана кад си рекла да се нећеш никад удати за мене.

Она климну главом и насмеја се.

— Чуј, Еламе. Насупрот ономе што су моје усне говориле, моја је одлука већ била створена. Ја сам знала да ћу бити твоја жена. Прикљескивала сам само да ти пође за руком да све изгубиш. Хоћеш ли да ти откријем једну тајну? Чим си онда отишла од мене, телефонирала сам човеку коме сам продала Маб. Али, трговац ју је већ био продао. Као што видиш, ја сам хтела да јашем с тобом преко брежуљака Глен Елена, ти на Бобу а ја на Маб, исто онако као што смо некада јахали по брежуљцима Пједмонта.

Дејлајт је горео од жеље да јој исприча шта је било с Маб, али се уздржа.

— Обећавам ти да ћу ти покловити једног коња кога ћеш исто толико волети као и Маб, — рече јој.

Али Деде, неутешна, затресе главом.

— Паде ми на памет једна сјајна мисао, — рече Дејлајт, пожуривши се да скрене разговор са тог опасног терена. — Ти овде немаш сродника и зато мислим да нема никаквог смисла да се венчамо у граду. Ово је мој предлог: ја идем на фарму да уредим кућу, а ти ћеш кроз неколико дана доћи к мени јутарњим возом. Ја ћу се побринути да све буде спремно за венчање. А онда, имам још једну идеју. Понеси у коферу и свој јахачи костим. Чим се венчамо, ти ћеш отићи у хотел да се пресвучеш. Ја ћу те чекати напољу с коњима, па ћемо заједно да разгледамо крај у коме лежи наша фарма. Дакле, слажеш се. Ја ћу преко сутра чекати јутарњи воз којим ћеш ти доћи.

Два дана касније стајао је Дејлајт пред малим хотелом у Глен Елену и чекао. Венчање је било обављено и Деде је отишла у хотел да се пресвуче. Он је држао Боба и Маб, а у хладу, крај корита с водом, лежао је Волф. Два дана проведена на жарком калифорниском сунцу повратила су Дејлајтовом лицу стару бронзану боју. А кад је угледа Деде како излази из хотела с корбачем у руци, у свом старом јахачем костиму, пламени му је сукино у образе и разгорео му се у очима. И из њеног лица су избијали жар и топлина док га је гледала, а затим свој поглед пренесе на коње. Тада угледа Маб.

— Ах, Еламе! — узвикну.

Све што је било у гласу, одражавало се и у њеним очима. У начину на који је изговорила његово име било је речено све: приговор, ублажен захвалношћу, а кроз све то избијали су радост и љубав.

— Наставиће се —

РОБИН ХУД и његова дружина

5 УХОДА

САДРЖАЈ РАНИЈИХ НАСТАВАКА: Робин Худ и његова дружина отели су злато од сер Грејема од Гама које је био опљачкао од сиротиње. Док су сер Грејем и шериф ковали план против Робина, један непознати просјак прислушкивао је њихов разговор.

ПУЗАВИЦА СЕ ОДЈЕДНОМ ОТКИНУЛА...

...И ДВА СТРАЖАРА ЧУЛА СУ КАДА ЈЕ ПРОСЈАКОВО ТЕЛО ПАЛО НА ЗЕМЉУ

...ГЛЕ, ТО ЈЕ СТАРИ ПРОСЈАК!

СТАРИ ПРОСЈАК? ОТКУДА ОН ОВДЕ?

СТРАЖАРИ СУ ДОЗВАЛИ ШЕРИФА И СЕР ГРЕЈЕМА

МЛАД ЈЕ! НЕ ИЗГЛЕДА КАО ПРОСЈАК! ПЕРУШЕН ЈЕ САМО! ОДАКЛЕ СЕ ОВДЕ СТВОРИО?

УХОДА!

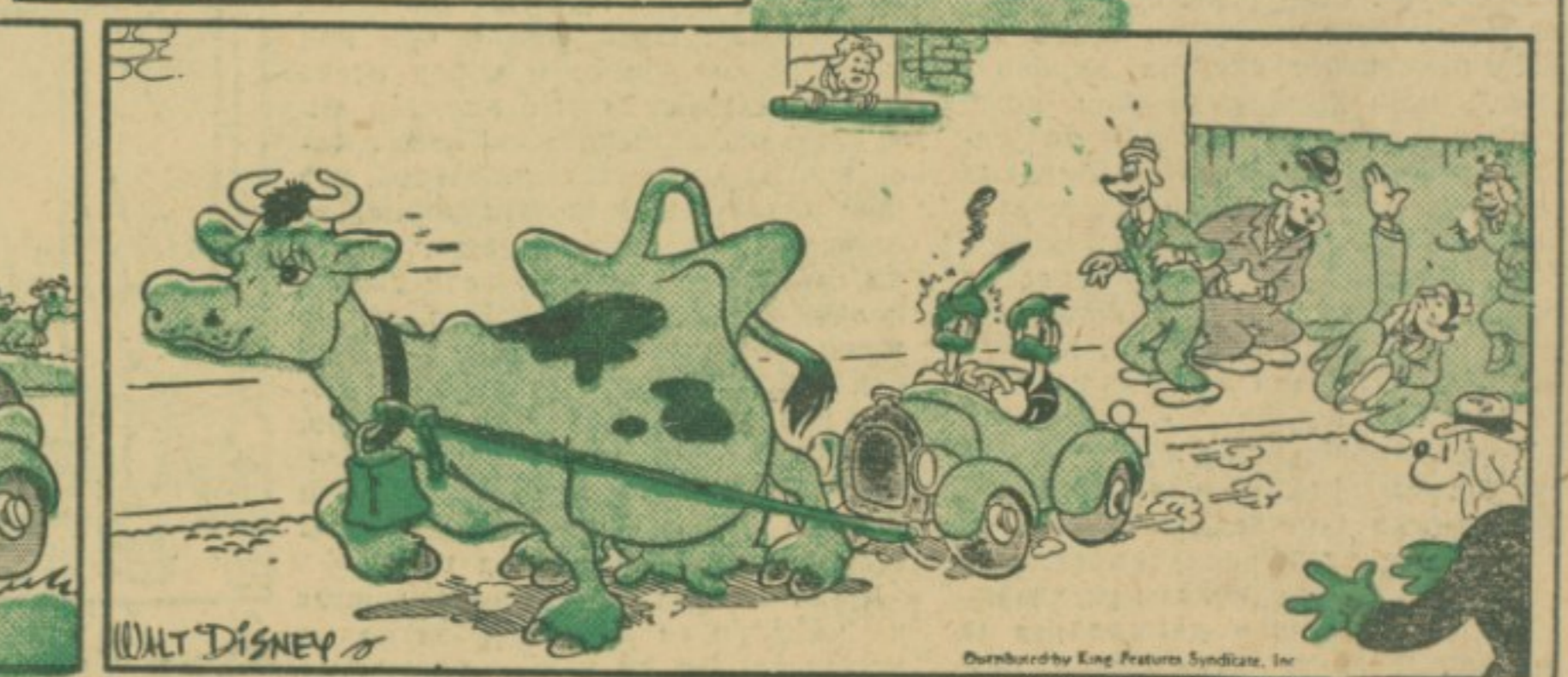
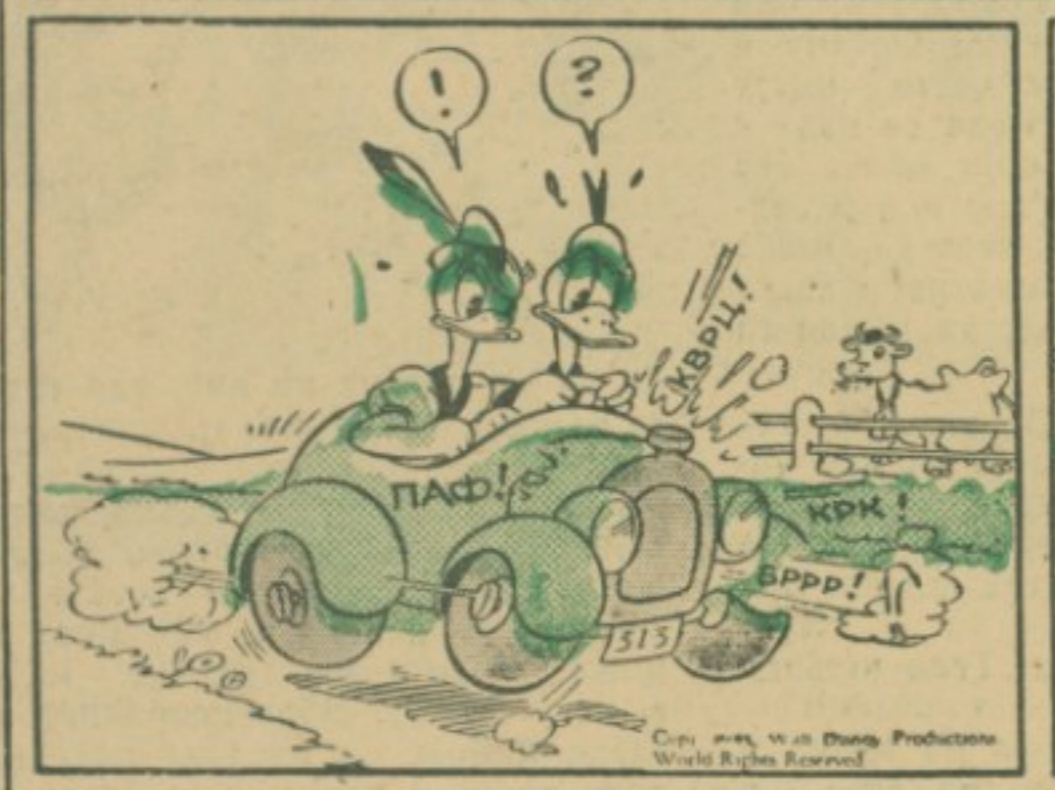
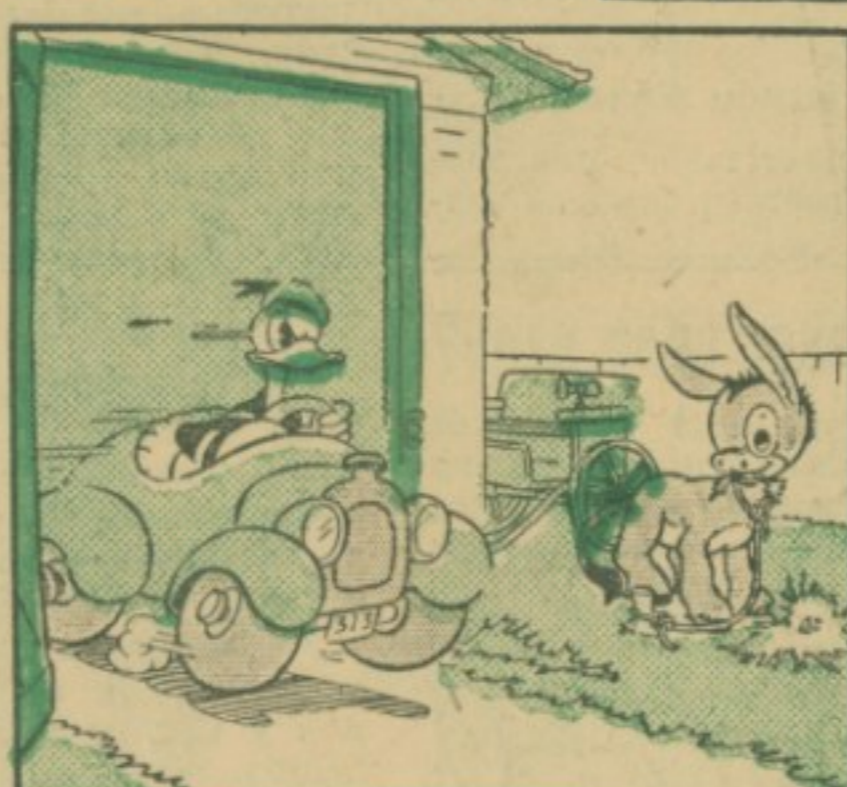
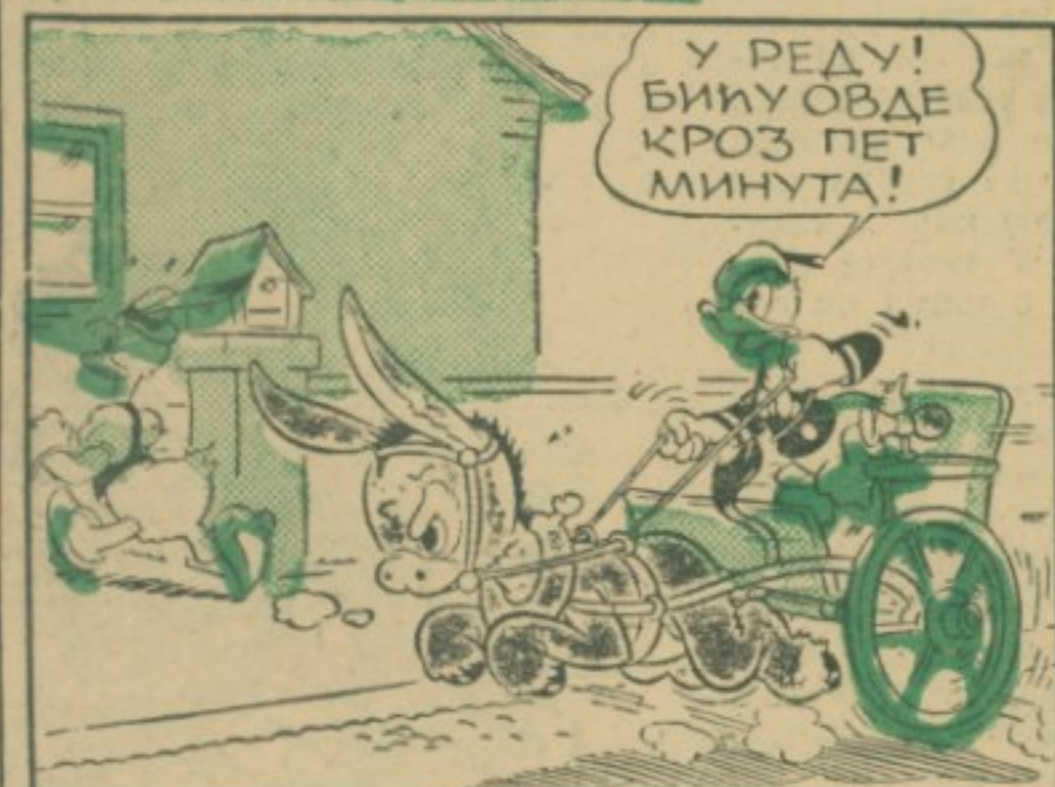
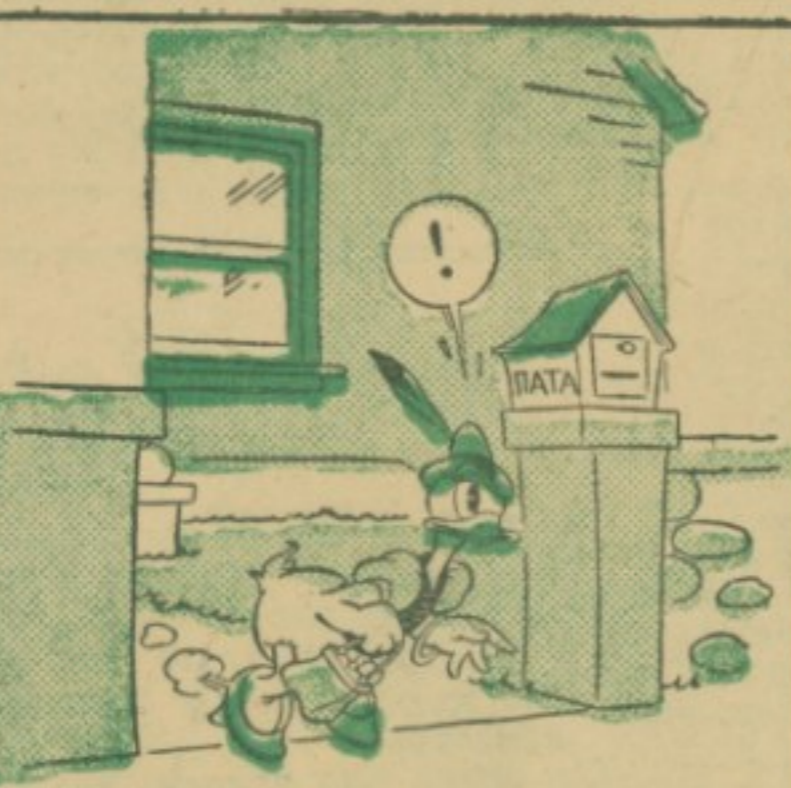
НАСТАВИЋЕ СЕ

ТРИ ПРАВЕТА

ОД
ВОЛТА
ДИЗНИЈА

КАДА ЈЕ БЕНЗИН СКУП

НЕВОЉЕ И СТРАДАЊА СТАРИХ АСТРОНОМА

У старо време обављање извесних професија доста често било је скопчано са многим непријатностима, па и опасношћима. Такав случај био је и са онима који су проучавали звезде, било зато да би се упознали са природним законима, било зато да би по њиховом положају и кретању проричали будућност. Врло често једно исто лице обављало је ова два различита посла, тако да разликe између једних — астронома — и других — астролога — готово није ни било. Многи чувени и заслужни астрономи, например Данах Тихо Брахе, из XVI века, веровали су у астрологију, а други, као Кеплер, морали су се њоме бавити да би могли живети, иако нису у њу веровали, јер се много више зарађивало прављењем хороскопа него озбиљним научним радом. Рекорд у овом погледу свакако носи астролог циниског краља Сенахериба, кога је овај за његове заслуге поставио за краља Вавилона. Међутим, и астрономи и астролози могли су бити жртве свога позива: астрономи због својих грешака или неразумевања савременика, а астролози због свога и туђег празноверја.

Како су страдали Хи и Хо

Један од најстаријих података које бежи историја астрономије прича о несрећи која је задесила двојицу кинеских астронома 2137 године пре наше ере. Њих двојица, Хи и Хо, дворски астрономи цара Чунг-Канга, нису могли предвидети једно помрачење Сунца које се догодило ујесен те године. То је био велики „злочин“, јер се цар, син Неба, сматрао унеколико као заменик Сунца на земљи, те се помрачење Сунца њега непосредно тичало. За време помрачења увек су се приређивали нарочити обреди, уз музику, и мандарини су се окупљали око цара. Како су астрономи пропустили да обавесте цара о помрачењу, припреме се нису могле извршити на време, те је, кад је помрачење већ било почело, настала велика трка и узбуњеност на двору и у граду. Хи и Хо су одмах позвани на одговорност. Као нарочито отежавајућа околност узето им је то што су у време помрачења били пијани, те су осуђени на смрт и сместа погубљени. У Кини су и данас постојале строге казне за астрономе који погреше у рачуну: одузимање плате, глоба, па и отпуштање из службе, а за неке кривиче које би починио главни царски астроном предвиђала се и смртна казна.

На исти начин, у другом крају света и много векова доцније, настрадао је још један астроном, или, боље, астролог, у XVI веку, за владу мексиканског цара Монтезуме, појавила се једна комета. Она је,

као што је био чест случај са кометама у раније време, изазвала велико узбуђење и запрепаштење у народу, који је комету сматрао као предзнак великих несрећа. Осим тога, противници цареви почели су да проносе гласове да комета објављује крај његове владавине. Да би сузбио ове гласове и умирно народ, а вероватно и себе, Монтезума нареди своје астрологу да објасни појаву која се видела на небу. Астролог је био истог мишљења као и народ, а поред тога био је и толико неопрезан да је ово своје мишљење саопштио цару, који је ван себе од беса наредио да несрећника одмах погубе.

У старој Атини, иако је она тада била демократска република, у мало није изгубио живот чувени филозоф и астроном Анаксагора, учитељ Сократов. Анаксагора је учио да Сунце није никакво божанство, већ велика усјана лопта, а такође ни Месец, који је веома сличан Земљи, на коме постоје брда и равнице, па чак, како је он мислио, и живи створови. Ово је претстављало за тадашње Атинјане хуљење богова и вере, те се Анаксагора брзо нашао пред судом који га је осудио на смрт. Само захваљујући његовом другом великом ученику, Периклу, најугледнијем атинском државнику, смртна казна је била замењена прогон-

ством, у коме је филозоф и умро. Због њиховог учења, стари Грци су прогањали многе питагорејце, па и Аристарха са Самоса, од кога је Коперник прихватио учење да је Сунце у средишту свега.

Римски цар — астролог

Стари Рим био је преплављен астролозима, тако да су чак доносили закони о њиховом протеривању, али без много успеха. И један цар, Тиберије, бавио се астрологијом и правно хороскопе. Он је на основу посматрања звезда претсказао Галби да ће доћи на власт, што се случајно и обистинило. Пошто је сам био упознат са астрологијом, Тиберије је волео да проверава знање других астролога. Онога кога је хтео да испита Тиберије је изводио на врх свога двора, сграђеног на стени знад мора. Испиту је, поред цара, присуствовао само један снажан ослобођени роб. Ако би цар посумњао у астрологову вештину или поверовао да овај хоће да га превари, давао је знак ослобођенику и овај је астролога бацао у дубину, како би тајна остала сачувана. Тацит прича да је Тиберије једном довео на исто место познатог астролога Тразила и испитивао га о својој судбини. Тразил му је претсказао веома лепу будућност. Да би се уверио у вредност овога претска-

зања, Тиберије га упита да ли је он, Тразил, састављао свој хороскоп, и шта мисли о данашњем дану. Тразил се даде на испитивање звезда па убрзо поче бледети и узбуђивати се, а онда рече да се тренутно налази у великој опасности и да му је скоро дошао последњи час. На то га је Тиберије загрлио, уверио га да му никаква опасност не прети и дубоко убеђен да је његово претсказивање тачно, узео га за свог најповерљивијег човека.

Погибија Улуг-Бег

Један источњачки владар такође је изгубио живот због астрономије. То је Улуг-Бег, унук великог овајача Тамерлана, против кога се, 1402, уз Бајазита, борио деспот Стеван Лазаревић. Улуг-Бег се од детињства бавио астрономијом. У својој престоници Самарканду он је подигао богато опремљену обсер-

ваторију и начинио један каталог звезда. Пошто се бавио и астрологијом, Улуг-Бег је „израчунао“ да ће га убити његов најстарији син Абдалатиф, те је стога почео да показује све већу наклоност према млађем сину. Абдалатиф, бојећи се да не изгуби престо, на који је полагао право, побуни се, те Улуг-Бег мораде побећи и напустити престо. После неког времена он се врати у престоницу где га син привидно љубавно прими, али потом нареди да га убију. Тако се на крају оно што је Улуг-Бег прочитао из звезда.

Данаас има врло мало људи, и то поглавито на Далеком Истоку, који још верују да се помоћу небеских тела може да одреди судбина појединаца и догађаји на земљи. У прошлости, међутим, многи учени људи не само да су у астрологију веровали, већ су због ње губили и животе.

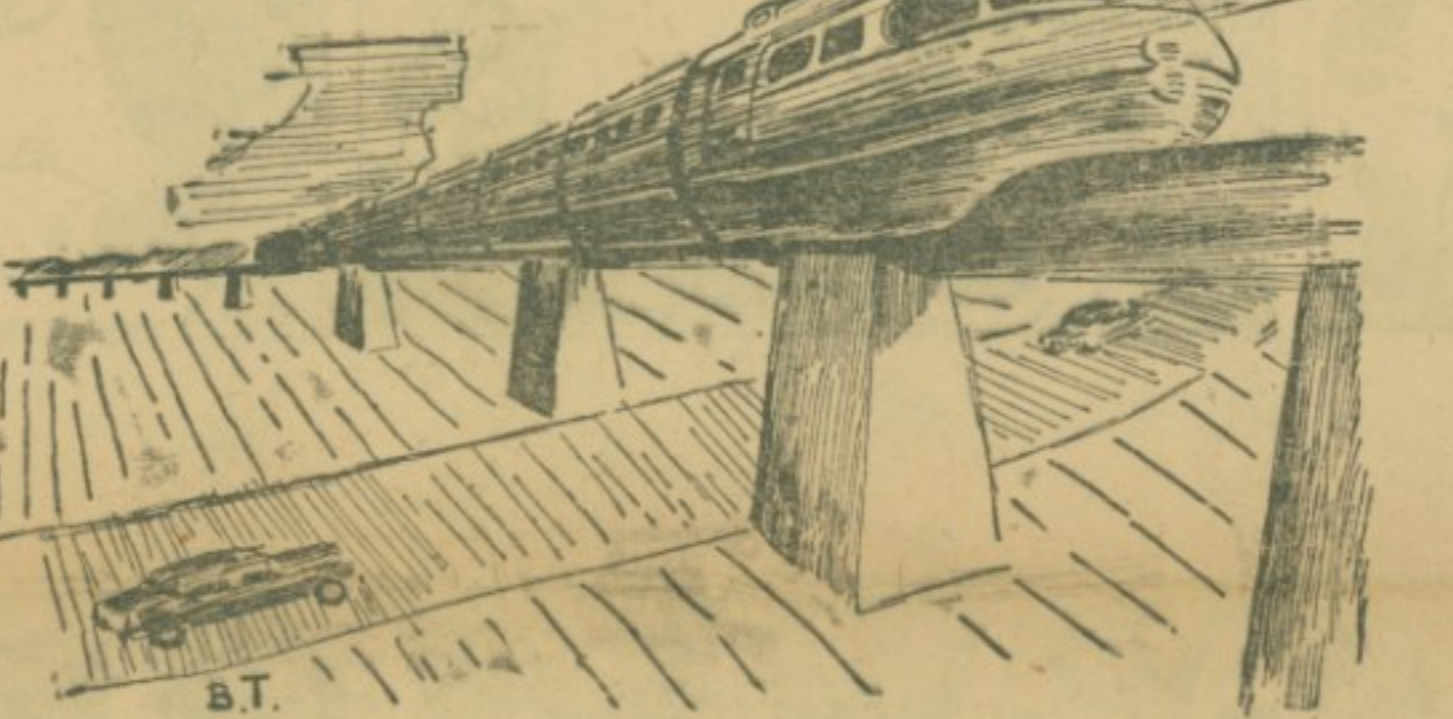
СУПЕРЕКСПРЕС-Железница суштрашњице

Има већ више година откако је саобраћај горуће питање за многе велике градове. У извесно доба дана прометније улице су толико закрчене разним возилима да и аутомобили једва прелазе дванаест километара на сат, то јест крећу се спорије него фијакер, који је за сат могао да прелази по двадесет и више километара.

Железнички саобраћај није ништа мањи проблем. Железнице су већ достигле крајњу границу своје снаге и брзине, док све живљни путнички и теретни промет захтева и овде хитно побољшање. С друге стране, брзина и најмодернијих електричних возова, која не прелазе 150 километара на час, остаје сасвим мала у поређењу са брзинама које је човек постигао у ваздуху.

Да ли ће авион потиснути железницу

Многи стручњаци сматрају да ће авионски саобраћај решити овај проблем и да ће железницу лагано потиснути — у музеј. Чак и ако би се та предвиђања испунила и то се тиче путничког саобраћаја, те-

ретни саобраћај остаће још дуго у рукама железнице. Транспорт робе ваздушним путем веома је скуп због саме природе тог саобраћајног средства. На пример, авиону од 5.000 коњских снага потребно је свега 500 коњских снага за кретање, а 4.500 за одржавање у ваздуху.

Прошле године, једна група америчких сенатора дошла је у Европу не би ли у њој нашла људе кадуре да саобраћај изведе из хор сокака у коме се нашао. Они су их изгледа и нашли: у Швајцарској и Немачкој. По њиховом налогу, инжењер Визингер, професор високе техничке школе у Цириху, већ је израдио планове, који су поверени на даљу обраду једној групи од шездесет немачких саобраћајних стручњака. За релативно кратко време, ови стручњаци су постигли значајне резултате.

Пруга с једном шином

То решење претставља железница која ће се кретати само по јед-

Колико мајстора овде ради?

Подне је, и радници који раде на овој грађевини отишли су на ручак. Можете ли, по остављеним алаткама, да погодите колико је различит мајстора ту радило?

Идеални одговор: 1 мајстор за сваки алат који се види на слици.

Знаш ли СВЕ О МОРСКОМ КОЊИЦУ?

Морски коњци има врат и главу сличне пастуви, испупчено грло као у голубу, репом може да хвата све предмете као мајмун, а боју тела мења као камелеон.

Једно око покреће независно од другог, и док једним испитује дубину, друго може да упре ка површини мора. Да би телесни састав ове животиње био још чуднији, мужјак на трбушној страни има торбу за ношење јаја која је слична торби кенгура. У њој се легу младунци и женка о њима не води никакву бригу.

Ову необичну животињу стари Грци су назвали „хипокампус“ што значи „коњ-гусеница“. Морских коњица има више од четрдесет врста. Дужина им се креће између 2 и 30 сантиметара.

Морски коњци углавном живе у Атлантском и Индиском Океану, а и у Средоземном Мору. Он уме вешто да се скрива, јер је обично тамносив или мркоцрвен; они који живе у Индиском Океану и Средоземном Мору често имају разнобојне оклопе. Када се нађе у опасности, коњци, који иначе сав блиста у различитим бојама и има светлуцава љубичаста пераја, може зачас да постане тамносив и да се изједначи са морским дном или са околним стенама.

Неки коњици који живе у водама Аустралије везују за реп читаве сплетове морских алги, које у води светле као рубини. Како се око коњицих малих рогова леђујају алге, некипут га је тешко разликовати од њих. Тело коњица је обавијено тврђим коштаном оклопом, те тако мора да плива у усправном положају, па зато и врло достојанствено изгледа. Покрећући брзо пераја, која му се

композиција овог воза треба да буде направљена од неког лаког метала. У доњем делу путничких вагона смештаће се роба и пртљаг.

Конструктори се надају да ће овакав воз моћи да развије брзину од 350 километара на час, то јест да ће пут од Берлина до Цариграда преваловати за пет часова. Он ће имати и друга предности. Дрмусање вагона биће сведено на најмању меру, а воз ће одмах по изласку из станице моћи да развије пуну брзину.

Прва пробна возња са овим „суперекспресом“ извешће се почетком овог месеца на Филингер Хајде, једној великој ливади у близини Келна, где се ових дана довршава пруга дуга два километра.

Ова група стручњака нашла је и решење проблема градског саобраћаја. Према већ готовим нацртима, то би била нека врста високе железнице, која би се такође кретала по једној шини, развијајући брзину од 100 до 150 километара на час.

налазе на леђима и која имају облик лепезе, коњци се брзо премешта са места на место. Он се, укрупен, покреће напред и на-траг, горе и доле и то тако брзо да га је скоро немогуће ухватити.

Благодарне једном мехуру помоћу кога се одржава на разним дубинама, довољно је да само један делић ваздуха испусти из се-

бе па да потоне на дно, где остаје све док му се мехур поново не напуни.

Коњци се хране морским животињцама које су готово невидљиве. Тешко подноси ропство у акваријуму и зато се ван мора не може видети на другоме месту осим у музеју. Због необичног изгледа и боје он изазива радозналост људи и претставља једну од најнеобичнијих животиња топлих мора.

Како наше тело регулише температуру

Људско тело располаже постројењем за регулисање температуре које по својој савршености надмашује све досад познате апарате које су људи изумели. Било да је температура ваздуха лети 35 степени знад нуле, било да се зими спушта за исто толико испод нуле, температура нашег тела остаје увек иста, то јест креће се између 36,5 до 36,9 степени. „Централа“ овог постројења налази се у мозгу, отприлике у висини ушију. То је мајстурни „термостат“ који носи научно име „хипоталамус“. Свој огромни и напорни посао овај термостат врши помоћу пространог система „спроводника“, који допиру до саме коже и чији је задатак да одрже подједнаку температуру тела. То се обавља на два начина: такозваним сувим зрачењем топлоте и испаравањем. Веће количине крви упућују се из топлијих делова тела у крвне судове на његовој површини који су највише изложени променама температуре у ваздуху. У току свог струјања, крв предаје извесан део своје топлоте самој кожи. Овај систем могао би се упоредити са принципом хлађења аутомобилског мотора. Други механизам расхлађивања, који ступа у дејство кад је врућина велика, састоји се у знојењу. Тада наша кожа претставља важан орган за излучивање и ре-

гулисање температуре. Зној се излучује из саме крвне течности путем малих жлезда које се налазе испод саме коже. Број тих жлезда износи око два милиона, тако да их на један квадратни сантиметар коже долази просечно око сто.

Ове жлездице морају да обављају огроман посао. Већ при нормалној температури оне луче дневно око пола литра зноја, а ако спољна температура прелази 28 степени, као и код грознице и приликом тешких телесних радова, лучење зноја може да достигне и количину од два литра на сат. Услед испаравања, кожа, као и крв под њом, расхлађује се и човек осећа извесно олакшање. Но знојење није само одбранбена мера нашег тела против високих температура, већ претставља веома важан процес за одржање људског здравља. Заједно са знојем, излучује се и знатне количине штетних састојака, јер се у зноју осим воде налазе и два процента суве материје, понајвише соли, као и трагови јода и брома. Приликом јаког знојења долази, према томе, не само до великог и наглог смањивања воде у нашем телу већ и до смањења соли.

Сама исхрана у летњим данима не мора да се разликује битно од нормалне, јер су нашем организму потребни витамини и протеини у свако доба године.

ЈЕДАН ХЕРОЈСКИ ЛИК ИЗ ПРВОГ УСТАКА

Зека Буљубаша
КОМАНДАНТ "ГОЛИХ СИНОВА"

Међу оним многобројним младим људима који су на пуцањ устаничке пушке 1804 године из разних крајева турског царства похрлили да помогну српским устаницима, био је и Јово Глигорјевић, из села Домана крај Невесиња. Другови у борби звали су га друкчије, и под тим именом он је постао надалеко познат: Зека Буљубаша или Капетан Зека.

Како је Јово напустио своје село

Плах, бунтован, Јово Глигорјевић, момче од својих деветнаест година, често је долазио у сукоб с Турцима у свом родном крају. Али међу њима је имао и једног побратима, с којим је верно друговао и који га је увек штитио. Једнога дана, враћајући се с побратимом из Дубровника, зачује поред пута, у луку близу свога села, запомагање неке жене. Он похита и после неког времена врати се и, узбуђен, рече побратиму: „Ја учиних“, и у кратку му исприча да је одбранио неку сиротну удовицу коју је био напаво један Турчин-зудумар.

Зекин побратим се нашао у силној неприлици. Није ни речи рекао, али се видело да нешто тешко премишља. Заједно су преноћили у некој појати, а у зору он ће рећи Јови:

— Чуј ме, побратиме! Ја сву ноћ ока не склопих мислећи шта да радим. Да пређути оно што знам да си учинио, не могу и није право; а опет, побратими смо, не могу те проказати.

— Ни ја не тренух, — рекао је Јово њему. — Шта мислиш, шта нам ваља чинити?

— Да кидишемо један на другога, — предложи Турчин.

Јово пристаје, а Турчин из кубура извади два пиштоља, оба једнака; један даде Јови, а други он задржа. Пошто се изграе и изљубе и један другог опросте раце, они се одмакоше један од другога и упереше пиштоље. Оба грунуше у један мах. Јову зрно промаши, а Турчина тешко рани.

— Сад иди, — јакну рањеник. А убудуће, ако се сретнемо да, палимо.

Јово више није, видео своје село. Годину дана провео је око Вишеграда, као сплавар на Дрини. А кад је чуо да је у Србији избио устанак, прешао је Дрину с неколико другова и јавио се војводи Стојану Чушћу — „Змају од Ноћаја“.

Командант добровољачког одреда

Јово се убрзо истакао својом храброшћу и ратничком вештином, па му је поверено да од добровољаца, који су у све већем броју пристизали у Србију, тастави одред који ће чувати од Турака границу на Дрини. Те добровољце, који у Србији никада свога нису имали, људе без куће и кућства, устаници су назвали „голим синовима“. Одред „голих синова“ Зеке Буљубаше (та

ко је Јово прозван због својих зелених очију), за кратко време постаје је славан. Турци су о њему са страхом говорили.

Са својим одредом, који је обично бројао до 200 људи, Зека се најчешће задржавао у Парашници, шумовитом крају у атару села Црне Баре, где су његови „голаши“ и Прекодринци, бегунци из Босне, саградили колибе, тако да је ту ника права мала варош, у песми опевана као „шехер Парашница“.

Зека је преко својих људи на време сазнавао све турске намере и пре сретња Турке у густим подринским шумама кад год би се пребацили у Србију. Али, сем чувања границе на којој је било свакодневних чарки, Зекин одред учествовао је и у великим бојевима. Где год би запело, тамо је стижао Зека са својим добровољцима.

Сима Милутиновић међу „голашима“

Сваком Србину била је част саужити у Зекином одреду. Године 1809, Милутин Симовић, отац славног српског песника и Његошевог учитеља Симе Милутиновића, по-

слао је свог осамнаестогодишњег јединца, који тек што беше дошао у Србију као свршени сегедински гимназиста, у Зекин одред, који је сматрао за најбољу ратну школу. Заједно са Симом, он је Зеки послао још двадесет осам „голих синова“ из разних српских крајева. Све их је оденуо и наоружао и издржавао их за све време док су војевали под Зекином командом.

Бој на Равњу

Трагичне 1813 године, под крај лета, Турци су са неколико страна ударили на Србију. Срби су пружали огорчен отпор, али су пред надмоћним снагама морали да уступе. Од последњих бојева пред слом устанка, најчешћи је био код села Равња, у Мачви. Из Босне је са јаким војском био продор у Западну Србију безир Деренделија. Да би га зауставили, Срби су посели земљоуз између Саве и Засавине и ту се ушавчили. Седамнаест дана и седамнаест ноћи одбијали су они турске јурише, надајући се да ће српска војска од Цера ударити с бока на Турке. Али, помоћ не дође, а преко Дрине су се преба-

цивале стално нове турске јединице. Турска артиљерија тукла је без престанка српске положаје, а Турци су, по упутствима француских инжењера који су се налазили у њиховом штабу, копали подземне ровове у правцу српских шанчева. Осамнаестог дана, под кишом зрна и пред опасношћу да буду дигнути у ваздух, Срби су изишли из шанчева.

Зекина смрт

У засавичком шанцу, заједно са другим Србима, борио се и Зека Буљубаша. Кад су Турци провалили у српске шанчеве, он је са својим „голашима“ остао у њима да о-

стигурава српској војсци отступницу. А кад им је нестало барута, Јурнули су с голим ножевима на Турке и „тако секући, буду исечени сви до једнога“.

Тако је, заједно са својим „голим синовима“, славно и јуначки погинуо Јово Глигорјевић — Зека Буљубаша, један од највећих јунака Првог устанка. Сима Милутиновић, који је његову смрт опевао у својој „Србијанки“, каже о њему и ово: „Идега времена у свој Србији ако је могао бити порастом човек виши од Карађорђа и јачи снагом, то је он био. А кад је погинуо, није могао више имати од двадесет осам година“.

СОЩА НА СИННА

Само породица Бах дала је деветнаест музичара

тији“. Његов син, писац многобројних позорничних комада и романа „Госпођа с камелијама“, за разлику од свога оца, писао је врло тешко и веома споро. Тужио се чак да губи апетит кад пише. Ма да је у то време челично перо увелико било освојило свет, Дима-син је и даље писао гушћим пером, као и његов отац.

Мајка немачког филозофа Артура Шопенхауера била је у своје време позната књижевница. Писала је необично дуге романе које данас нико не чита. О раду свог сина имала је веома лоше мишљење. Тврдила је да његова дела нико неће читати, док ће се њеним романима радовати многа поколења. Преварила се.

Бенџамин Дизраелли, дошњије лорд Биконсфилд, енглески државник и књижевник, био је син Исака Дизраеллија, историчара уметности, познатог по занимљивом начину писања.

У сликарству, музици, и ређе, у књижевности познати су случајеви да се обдареност пренесе са оца на сина или кћер.

То се добрим делом може објаснити и тиме што деца музичара и сликара одмалена имају прилике много да науче од свог оца који им је обично први учитељ. У књижевности, то подучавање у раној мла-

дости има много мање значаја за развој талента.

Сликари

У европском сликарству било је више сликарских породица. Немачки сликар из XVI века Лука Кранах изучио је сликарство код свог оца, не нарочито доброг сликарског мајстора. Он га је, међутим, надмашио и постао славан портретиста. Лукамлађи, његов син, наставио је са успехом рад у очевом атељеу, а исто тако и његов мање талентовани брат Ханс. Немачки сликар Холбајн-старији (1465—1524) такође је имао два сина сликара, старијег и мање познатог Амброзија, и млађег Ханса, познатог под именом Холбајн-млађи, који је сматран за једног од најбољих сликара XVI века.

У историји нашег сликарства такође има неколико сликарских породица. Сава Петровић, портретиста из XVIII века, имао је сина Павла, рођеног 1818, који се бавио сликарством, али се касније отиснуо у свет, обишао целу Европу, Источну Индију, Кину, Африку, провео извесно време у Калифорнији, па му се затим, у другој половини прошлог века, изгубио траг у Јужној Америци. Много су значајнији сликари из војвођанске породице Алексић. Никола Алексић (1811—1873), који је рано остао без оца, успео је да заврши сликарство захваљујући брату који је ценио његов талент. Николин син Душан, такође сликар, забранио је својим синовима да се баве сликарством, тако да је Иван постао свештеник, док је млађи и талентованији Стеван морао да ради кришом. Тек после очеве смрти оба брата почела су више да се баве сликарством.

Књижевници

У књижевности су најпознатији отац и син Дима. Дима-отац, писац романа „Три мускетара“, „Гроф Монте-Христо“ и многих других, писао је невероватно брзо. Он је свакодневно радио по осамнаест и више часова, уживајући у томе како му гушћје перо пева до хар-

Синови и кћи славног немачког писца Томаса Мана, Краус, Голо и Ерика, баве се, као и њихов отац, књижевношћу. По речима Томаса Мана, његова кћи Ерика редиговала је нека његова дела. Она је извршила знатна скраћења у Мановом последњем роману „Доктор Фаустус“.

Код нас су по књижевном раду познати синови песника и политичара Јована Илића: Војислав, и мање обдарени Драгутин. И син Буре Јакшића, Белуш, покушао је да пише песме, али је умро врло млад, не развивши свој талент.

Музичари

У музици је такође било композитора и музичара из исте породице. Тако су и Моцартов и Бетовенов отац били музичари. Али, несумњиво најзанимљивији случај музичке обдарености претставља породица Бах, Јохан Себастијан Бах (1685—1750) је син, ушук и праруц музичара. Из два брака Бах је имао пет синова, који су сви били музичари. Последњи потомак породице Бах, Вилхелм Фридрих Ернст, веома добар оргуљаш и клавирист, умро је у дубокој старости 1845 године у Берлину.

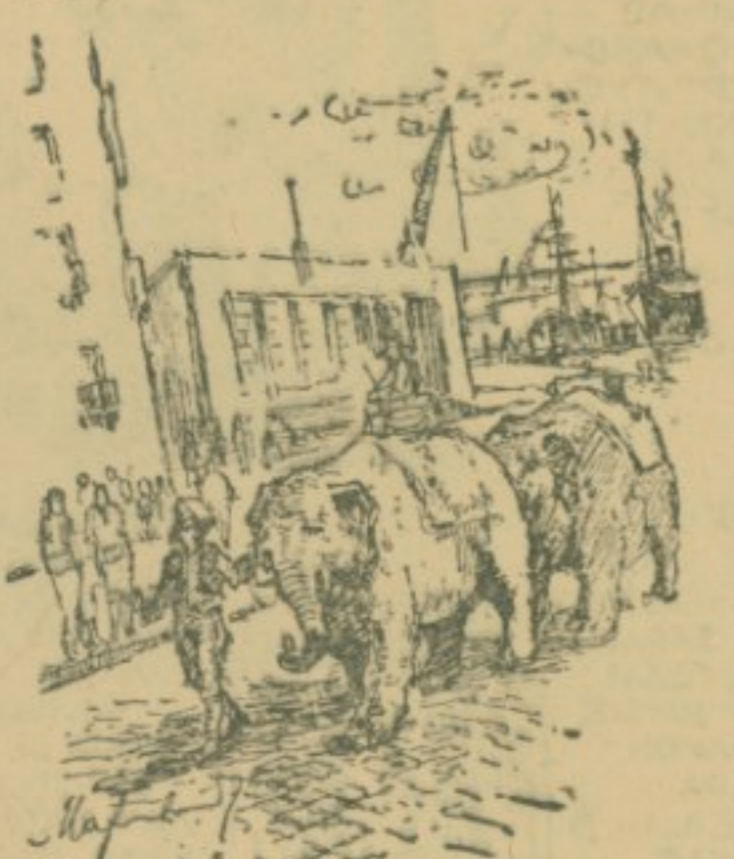
За нешто више од два века породица Бах дала је деветнаест музичара и композитора, од којих је најталентованији био Себастијан Бах — један од највећих композитора европске музике.

САРАЗОТА
ГРАД ЦИРКУСКИХ АРТИСТА

У једном од многих затона Мексиканског Залива лежи град Саразота. То лепо мало насеље са разноликим и необичним грађевинама је зимско пребивалиште чланова „Ринглинга“, највећег циркуса на свету. Сваке године, од новембра до априла, циркуски артисти ту спремају нове тачке с којима ће у пролеће изићи пред публику.

Саразота је зими заиста град циркуских артиста. Њени становници толико су већ навикли да гледају цинове, кепце и „најдјеље жене на свету“, слонове како пред собом гурају кола, звери и разне друге необичне приказе, да се на све то више нико не осврће. Саразоту је за град циркуских артиста изабрао и у њој подигао многе зграде Џон Ринглин, оснивач до данас највећег циркуса. У том граду постоји и циркуски музеј, једини те врсте у свету. У дивном парку окруженом високим зидом, међу алејама палми, подигнуто је неколико зграда. У једној од њих смештен је циркуски музеј. Ту се могу видети разна циркуска кола, многобројне слике и фотографије из циркуског живота, портрети чувених артиста и друго. Између оста-

лог, у музеју се чувају, на пример, и огромне шипеле једног невероватно високог артисте, трапези и друге справе на којима су вежбали или с којих су пали чувени вежбачи.

Кад дође пролеће, Саразота опусте. С артистима из града као да се отсели и веселост и живот. С јесени, кад се они врате у своје зимско пребивалиште, Саразота поново оживи.

ЧИТАВА БИБЛИОТЕКА У КУЋИ

Од дана постанка првих писмених знакова постоји и жеља појединих „краснописаца“ да напишу што мања слова. Позната су дела појединих минијатуриста, награђивана на изложбама, од којих је један од њих недавно на зрну грашка исписао цео устав САД, други на глави чиоде читав

ва страст, као што је филателија и слично. Међутим, постоји и једна веома практична страна посебне врсте минијатурних текстова на микрофилму.

Убрзо после проналаска фотографије јавила се и микрофотографија. То је веома умањен фотографски снимак неког текста, који се по жељи може повећати. Први крупнији успеси микрофотографије приказани су на великој светској изложби у Паризу 1867 године, а већ 1871, за време Француско-пруског рата, голубови-писмоноше носили су микрофотографске извештаје из слободних крајева Француске у опседнути Париз.

Већ дуже времена микрофотографишу се и ретке књиге, часописи и документи, а пре неколико година основана је и Међународна организација за размену научних микрофилмова. У последње време микрофотографија се примењује и у архивама и картотекама. Уместо гломазних ормана пуних прашњавих аката, уводе се челични орманчићи у којима се чувају микрофилмови са снимцима аката. Тако више нису потребне велике просторије за архиве, јер у фиоку величине кутије за шипеле може да се смести преликан архивски материјал који би иначе запремно вишеспратну зграду са стотину одаја. Мање библиотеке могле би да стану у кутију не већу од кутије за шипеле.

Читање микрофилмских снимака и њихово увеличавање врши се помоћу врло једноставних и практичних апарата, којима може да рукује сваки човек.

МЕСТО СМРТНЕ КАЗНЕ ЗАХВАЛНОСТ НАРОДА

Када је капетан Пери у име америчке владе отпочео преговоре о успостављању трговинских и културних веза са царством „излазећег Сунца“, које је више од два столећа било потпуно отсечено од осталог света, био је изненађен брзином којом су његови писмени предлози били превођени на јапански језик, а одговори Микадоговог изасланика, принца Јода, са јапанског на енглески. Он није знао да у једној одаји палате у којој су се водили преговори, скривен од „белих варвара“, ради један млади преводилац, једини Јапанац који је у оно време знао енглески. Царским указом који је био донесен после покоља свих туђинаца, припадника беле расе, било је под претњом смртне казне забрањено Јапанцима да напуштају своју земљу. Манџиро, преводилац, био је једини човек који је за то време напустио Јапан, провео осам година у Америци и, после многих незгода, вратио се у домовину.

Манџиро је одрастао у једном малом рибарском селу на острву Шикоку. Једнога дана, 1841 године, када је имао четрнаест година, Манџиро је са још четири друга пошао у риболов. Време је било лепо, барка на којој је било распето једно брзо је секла таласе. Пред крај другог дана наишли су на огромно јато скуша. Они су били толико запослени извлачењем пуних мрежа да нису ни приметили да се небо наоблачило. Изненада је наишла бура и од густе кише копно се није видело. У то време Јапанац су знали веома мало о вештини пловидбе и због тога се нису никад удаљавали далеко од обале. За време пловидбе управљали су се према обрисима копна и кад би изгубили из вида овај једини показивач би изгубљени. Пре него што су се рибари прибали, бура их је захватила и ускоро је јака струја понела барку.

Пуних дванаест дана лутала је по мору њихова барка на којој је једно било искидано, а крма и весла поломљена. У зору тринаестог дана рибари су у даљини угледали обалу. Струја их је носила према копну, и један велики талас захватио је барку и бацно је на стену.

Амерички капетан Витфилд, заповедник једног китоловца, прибли-

жио се случајно са својим бродом овој пустој обали и пронашао бродоломнике. Кад је његов брод стигао у Хонолулу, Јапанац су се ту искрцали. Манџиро, који је за време пута научио нешто енглески, замолио је капетана да га задржи на броду.

Мали Јапанац учи поморску школу

Када је путовање било завршено, капетан Витфилд одвео је Манџира својој кући и ускоро га дао у поморску школу у Ферхавену. Професори су били задивљени његовим даром за математику и поморске науке. Ускоро је Манџиро био најбољи ђак у школи.

Манџиро је волео свој нови дом и другове у школи, али је увек постајао суморан кад би чуо да се о Јапану говори као о засталој и варварској земљи. Чежња за кућом постајала је сваког дана све већа. И поред тога што је знао да га по јапанском закону очекује смртна казна, одлука да се врати била је све јача.

Кад је Манџиро завршио поморску школу ступио је на један брод за лов на китове. Ускоро је капетан брода запознао његово знање и марљивост и унапредно га за првог официра. Тако је Манџиро постао први Јапанац који је управљао бродом помоћу навигационих инструмената. Три године провео је он на овоме броду и за то време стекао приличан иметак. Тада је одлучио да се врати у домовину. Купио је један мали једрењак, натоварио на њега много разних предмета за које се у Јапану није знало, понео своје књиге о поморству и отпловио најпре у Хонолулу. Тамо је пронашао своја четири друга са којима је доживео бродолом. Тројица од њих пристали су да се врате у Јапан. Кад је брод пристао у прву јапанску луку, Манџиро и његови другови били су одмах затворени. Управљач острва на које су стигли био је познат као свиреп и немилосрдан. Па ипак, кад је чуо њихову историју и Манџири извештај о страним земљама он их није погубио. Посао их је у Токио, где су их више од две године држали притворене и готово свакога дана испитивали.

Манџиро им је причао о обичајима и животу у туђој земљи, о бродовима који се крећу без весала и једра и о колима која сама иду по гвозденом путу. Он је покушавао да помоћу лонца чији је поклопац подизала пара објасни како ради парни котао и шта покреће пароброд и железницу. После испитивања, њих су прогнали у родно село, забранили им да се збудуће баве риболовом, а да би имали од чега да живе држава им је одредила једну малу количину пиринча годишње.

Када је путовање било завршено, капетан Витфилд одвео је Манџира својој кући и ускоро га дао у поморску школу у Ферхавену. Професори су били задивљени његовим даром за математику и поморске науке. Ускоро је Манџиро био најбољи ђак у школи.

Манџиро је волео свој нови дом и другове у школи, али је увек постајао суморан кад би чуо да се о Јапану говори као о засталој и варварској земљи. Чежња за кућом постајала је сваког дана све већа. И поред тога што је знао да га по јапанском закону очекује смртна казна, одлука да се врати била је све јача.

Кад је Манџиро завршио поморску школу ступио је на један брод за лов на китове. Ускоро је капетан брода запознао његово знање и марљивост и унапредно га за првог официра. Тако је Манџиро постао први Јапанац који је управљао бродом помоћу навигационих инструмената. Три године провео је он на овоме броду и за то време стекао приличан иметак. Тада је одлучио да се врати у домовину. Купио је један мали једрењак, натоварио на њега много разних предмета за које се у Јапану није знало, понео своје књиге о поморству и отпловио најпре у Хонолулу. Тамо је пронашао своја четири друга са којима је доживео бродолом. Тројица од њих пристали су да се врате у Јапан. Кад је брод пристао у прву јапанску луку, Манџиро и његови другови били су одмах затворени. Управљач острва на које су стигли био је познат као свиреп и немилосрдан. Па ипак, кад је чуо њихову историју и Манџири извештај о страним земљама он их није погубио. Посао их је у Токио, где су их више од две године држали притворене и готово свакога дана испитивали.

Манџиро им је причао о обичајима и животу у туђој земљи, о бродовима који се крећу без весала и једра и о колима која сама иду по гвозденом путу. Он је покушавао да помоћу лонца чији је поклопац подизала пара објасни како ради парни котао и шта покреће пароброд и железницу. После испитивања, њих су прогнали у родно село, забранили им да се збудуће баве риболовом, а да би имали од чега да живе држава им је одредила једну малу количину пиринча годишње.

родима. Због његовог „ниског порекла“ Манџири нису допустили да се појави пред Американцима. Он је скривен преводио њихове предлоге и јапанске одговоре, а високи јапански достојанственици долазили су к њему на саветовање, јер је он био једини човек који је познавао земљу белих људи. Уговор са капетаном Перијем био је потписан.

После потписивања овог уговора јапански управљачи прегли су свим снагама да достигну земље од којих су били тако дуго отсечени. Манџиро је у томе могао највише да помогне. Он је добио задатак да преведе књиге о пловидби које је донео са собом. Тај рад је био огроман, јер је требало у исто време стварати и научну техничку терминологију. За невероватно кратко време Манџиро је превео 22 тома једне америчке књиге о пловидби.

Кад је 1860 године прва дипломатска мисија пошла за Вашингтон у њој се као тумач налазио Манџиро. Мисија је путовала првим јапанским паробродом који је био купљен у Холандији. На путу се разболео Холанђанин, капетан брода, и Манџиро је превео парни брод преко Пацифика.

Историја сиромашног рибарчета сачувала се у Јапану до дана данашњег као најлепша легенда.

родима. Због његовог „ниског порекла“ Манџири нису допустили да се појави пред Американцима. Он је скривен преводио њихове предлоге и јапанске одговоре, а високи јапански достојанственици долазили су к њему на саветовање, јер је он био једини човек који је познавао земљу белих људи. Уговор са капетаном Перијем био је потписан.

После потписивања овог уговора јапански управљачи прегли су свим снагама да достигну земље од којих су били тако дуго отсечени. Манџиро је у томе могао највише да помогне. Он је добио задатак да преведе књиге о пловидби које је донео са собом. Тај рад је био огроман, јер је требало у исто време стварати и научну техничку терминологију. За невероватно кратко време Манџиро је превео 22 тома једне америчке књиге о пловидби.

Кад је 1860 године прва дипломатска мисија пошла за Вашингтон у њој се као тумач налазио Манџиро. Мисија је путовала првим јапанским паробродом који је био купљен у Холандији. На путу се разболео Холанђанин, капетан брода, и Манџиро је превео парни брод преко Пацифика.

Историја сиромашног рибарчета сачувала се у Јапану до дана данашњег као најлепша легенда.

ОПТИЧКА ТЕЛЕГРАФИЈА Старијих народа

Ради што бржег преношења вести и саопштења, нарочито у пределима где су то тешко могли да обављају тркачи, коњаници-курири или двоколица, стари народи су често употребљавали уговорене видљиве знаке за споразумевање на великим раздаљинама. Ови знаци преносени су од места до места до најудаљенијих тачака државне границе. Најчешћа употреба оптичке телеграфије вршена је ватром или упаљеним буктињама, затим махањем обојеним платном, а ређе довикивањем.

Оваком оптичком телеграфијом служили су се готово сви народи старог света, нарочито за време ратова.

Тако су у Персији, после Артаксеркса I, дуж друмова на извесним растојањима биле подигнуте високе дрвене куле, на које су се пели гласници и путем знакова предавали један другоме разна саопштења.

За време Тројанског рата, на брду Атри била је постављена стража са буктињама, која је давала знаке, обавештавајући војне јединице о току битке. Од Атре дуж морске обале биле су постављене ватре све до грчких граница. Гласноша који је на једном узвишењу више Спарте стражарио дању и ноћу, опазивши уговорени знак ватром, отрчао је одмах да јави радостну вест о паду Троје.

Овакав начин телеграфисања одржао се кроз цео Средњи век, све до прве половине XIX века, када је пронађена електрична телеграфија са Морзевом азбуком, која је и данас у употреби.

У Аустралији, опет, урођеници су се споразумевали и „дописивали“ помоћу дима.

Једна студија Магареја, објављена 1893 године, посвећена је била томе, а штампана је у извештају петог конгреса аустралијског удружења за унапређење науке. Ова студија показала је практичну страну система знакова помоћу дима, које су употребљавали урођеници, у доба када је капетан Кук 1770 године дошао у Аустралију.

Кук је те знакове видео кад се ближио обали.

Урођеници су се споразумевали на тај начин што су мењали густину и боју дима.

Приликом једне тешке несреће, смрт двојице домородаца била је објављена димом, и то на 500 километара северно од самог места несреће. Чак су биле пренесене и многе појединости ове несреће.

Капетан Пери долази у Јапан

Два дана после Манџириновог повратка у родну кућу, стигли су тркачи-гласноше са наредбом да се одмах врати у Токио. Амерички капетан Пери био је присиљен у Јапан на своје „прно броду“ у намери да развије вековну изолованост Јапана и да га придобије за сарадњу са осталим на-

ПОКУШАЈСТВО Преисторијског и данашњег Човека

Кад се данас једна осредње имућна породица од неколико чланова сели из једног стана у други, њој су за пренос покуштва и предмета за личну употребу потребна бар једна велика кола да би се на њих све могло натоварити. А ако бисмо узели да пре-

сачувања и читава њихова имовина. Према овим остацима, научници су утврдили да је једна таква породица, на пример од четири члана, могла имати свега осам предмета у својој „кући“. То су биле четири примитивно прерађене животињске коже које су служиле као одело, два оштра камена ножа и две камене секире. А њихов претходник, праћовек, није уопште имао „имовине“. Он је као оружје употребљавао камење које би му се, у случају потребе, прво нашло при руци и које је отурао од себе чим му више није било потребно.

У ископинама римског града Помпеје, који је 79 године затрпао Везув, нађене су под наслагама лаве многе неопштењене зграде. По њима и по подацима из списа Цезара и Виргилија, може да се утврди како су изгледали римски домови. У њима је, како научници тврде, било око две стотине двадесет предмета.

Падом римске империје нестало је трговине, а тиме се смањило и број предмета у европским домовима. Током Средњег века тај број се стално смањивао. Тек када су почели да се развијају занати, а нарочито после открића нових прекоморских путева, број ствари којима се човек служио почиње поновно да се повећава. Са развојем технике тај број стално расте. Данас једна породица од четири члана може да има преко хиљаду разних ствари. Несумњиво је да ће се упоредо са даљим развојем технике повећавати и број предмета који ће нам живот учинити лакшим и пријатнијим.

Кад се данас једна осредње имућна породица од неколико чланова сели из једног стана у други, њој су за пренос покуштва и предмета за личну употребу потребна бар једна велика кола да би се на њих све могло натоварити. А ако бисмо узели да пре-

сачувања и читава њихова имовина. Према овим остацима, научници су утврдили да је једна таква породица, на пример од четири члана, могла имати свега осам предмета у својој „кући“. То су биле четири примитивно прерађене животињске коже које су служиле као одело, два оштра камена ножа и две камене секире. А њихов претходник, праћовек, није уопште имао „имовине“. Он је као оружје употребљавао камење које би му се, у случају потребе, прво нашло при руци и које је отурао од себе чим му више није било потребно.

У ископинама римског града Помпеје, који је 79 године затрпао Везув, нађене су под наслагама лаве многе неопштењене зграде. По њима и по подацима из списа Цезара и Виргилија, може да се утврди како су изгледали римски домови. У њима је, како научници тврде, било око две стотине двадесет предмета.

Падом римске империје нестало је трговине, а тиме се смањило и број предмета у европским домовима. Током Средњег века тај број се стално смањивао. Тек када су почели да се развијају занати, а нарочито после открића нових прекоморских путева, број ствари којима се човек служио почиње поновно да се повећава. Са развојем технике тај број стално расте. Данас једна породица од четири члана може да има преко хиљаду разних ствари. Несумњиво је да ће се упоредо са даљим развојем технике повећавати и број предмета који ће нам живот учинити лакшим и пријатнијим.

Бројимо све ствари које нам служе за свакодневну употребу, разнороду или украшавање стана, њихов број би био толико велики да бисмо се изненадили.

Међутим, када су пре више хиљада година наши праци, бежећи испред дивљих животиња или тражећи нова и богатија ловишта, мењали своја обиталишта, они су целу своју имовину носили на себи и у рукама. Археолози су до данас открили доста гробница пећинских људи у којима је била

Занимљивости из прошлости и садашњости наше земље

НАЈВЕЋИ ЕВРОПСКИ МЕДВЕД ЖИВИ У СРБИЈИ И БОСНИ. КАД СЕ УСПРАВИ ВИСОК ЈЕ БЛИЗУ ДВА И ПО МЕТРА. ТЕЖАК ЈЕ ДО 250 КИЛОГРАМА. ПРЕТПСТАВЉА СЕ ДА ЖИВИ 25 ДО 30 ГОДИНА. МАЊИХ МЕДВЕДА ИМА И У ДРУГИМ НАЦИЈАМА РЕПУБЛИКАМА.

ПРЕ ВИШЕ МИЛИОНА ГОДИНА ТАД ДАНАШЊЕ СРБИЈЕ ПОТРЕСЛАЕ СУ МНОГБРОЈНЕ ВУЛКАНСКЕ ЕРУПЦИЈЕ. ПЛАНИНА РУДИК ЈЕ СРЕДИШТЕ ШУМАДСКЕ ВУЛКАНСКЕ ОБЛАСТИ ЧИЈИ СУ ВУКАНИ ПРЕСТАЛИ ДА РАДЕ У ПРЕИСТОРИЈСКО ДОБА.

ПОРЕД СТАЛАКТИТА И СТАЛАГМИТА, КРЕЧНАК НАТАЛОЖЕН ИЗ ВОДЕ КОЈА КАПАЕ С ТАВАНИЦЕ ЧУВЕНЕ ПОСТОЈИНСКЕ ПЕЋИНЕ У ИСТРИ СТВОРИО ЈЕ, КРОЗ СТОЛЕЋА, РАЗНЕ ЖИВОПИСНЕ ФИГУРЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА, КАО ШТО ЈЕ И ОВАЈ КАМЕНИ ПЕТАО НА ВРХУ ЈЕДНЕ СТЕНЕ.

У СРЕД ПУЛЕ НАЛАЗИ СЕ ЈЕДНО ОД НАЈЛЕПШИХ ДЕЛА РИМСКОГ АНТИЧКОГ ГРАЂЕВИНАРСТВА У НАШОЈ ЗЕМЉИ. СЛАВОЈУК ПОРОДИЦЕ СЕРГИЈУС ПОДИГНУТ ПРЕ 2000 ГОДИНА, ПРЕСЛИКАВАЛИ СУ ГА УМЕТНИЦИ СВИХ ВРЕМЕНА ПА И МИКЕЛАНЂЕЛО. СПОМЕНИК ЈЕ И ДАНАС ДОБРО ОЧУВАН.

ЗЕМЉОРАДНИКА ЗАДРУГА У СЕЛУ ВУДУ КОД МЕТКОВИЋА ЗАРАДИЛА ЈЕ ЗА ГОДИНУ ДАНА ВИШЕ ОД МИЛИОН ДИНАРА ИЗВОЗЕТИ ПИЈАВИЦЕ РАЗНЕ ЗЕМЉЕ ЕВРОПЕ И АМЕРИКЕ.

ТОПЧИДЕРСКИ ПЛАТАН КОЈИ СЕ УЗДИЖЕ ПРЕД КОНАКОМ КНЕЗА МИЛОША СТАД ЈЕ СВЕГА 130 ГОДИНА, АЛИ ЗАТО ШТО БРЗО РАСТЕ МНОГИ ВЕРУЈУ ДА ЈЕ МНОГО СТАРИЈИ.

Који је одговор тачан?

Дајемо четири питања и на свако по четири одговора. Оловком пресцртајте оно што мислите да није тачно, а затим проверите да ли је ваш одговор заиста тачан.

- 1) — Роман "Мртви капитали" написао је: Иво Ђилико Јосип Козарци Светозар Ранковић Аугуст Шеноа
- 2) — Фетислам је: турска покрајина стара књига мухамеданска вера стари град
- 3) — Езоп је био: краљ војсковођа баснописец првосвештеник
- 4) — Дакса је: река стара варош острво тропска биљка

Одговори: 1) Роман "Мртви капитали" је дело Јосипа Козарца (рођен 1858 у Винковцима, умро 1906 у Винковцима), једног од претставника хрватског реализма. Он је написао и велики број приповедака. — 2) Фетислам је стара тврђава која се налази више Кладова на Дунаву. Тврђава је подигнута на темељима некадашњег римског утврђења. Све до 1867 године Фетислам су држали Турци. Град им је служио за чување улаза у горњи Дунав. — 3) Езоп је грчки баснописец. Он је био у великој мјалости код последњег краља Лидије, Креза (6 век пре наше ере). Најпре је био роб, док није је ослобођен. — 4) Дакса је далматинско острво испред грушке луке.

ЧАРОБНИ КВАДРАТ

1	3	5	7	11
13	17	19	23	29
31	37	41	43	47
53	59	61	67	73
79	83	89	71	103

Бројеве у квадрату распоредите тако да њихов збир у водоравним и усправним редовима, као и дијагонално, буде 213.

Знали знате?

ПРОНАЂЕН ГРАД СТАРОГ ИЛИРСКОГ ПЛЕМЕНА ПЕОНА

Недалеко од Штина, на Жежеву Пољу, ископани су остаци старог насеља древног илирског племена Пеона. Био је то у своје време велики град са многобројним становништвом, раскрсница најважнијих путева на Балканском Полуострву. Он је био неколико пута рушен и обнављан.

Приликом истраживања, којима руководи Градски музеј у Штини, нађен је извештај број скулптура и других предмета из римског и раног византског доба, као и добро очувани делови водовода и подземних ходника. Место на коме је откривено пеонско насеље сељаци одавно називају „Шуље њиве“, јер се под ударцима мотике чуо звук, који је наговештавао да се испод горњег слоја земље налазе рушевине неког старог насеља.

АУТОМАТСКА МЕТЕОРОЛОШКА СТАНИЦА

У САД употребљавају се мале метеоролошке станице које, бачене надобраном из авиона, аутоматски одишљу најважније податке о метеоролошким приликама које владају у том крају. Кад се спусти на земљу, станица се помоћу нарочитог механизма ослобађа надобрана, а истовремено се дикте радиотелеграфска антена висока седам метара. Станица може да ради непрекидно пуних 15 дана, са домаћајем од 150 километара. Она ће бити од велике важности за испитивање метеоролошких услова у непроходним крајевима, до којих је тешко доспети.

УТВРЂИВАЊЕ БОЛЕСТИ ПОМОЋУ ОТКУЦАЈА БИЛА У СТАРОЈ КИНИ И ИНДИЈИ

Још у најстарија времена, много пре него што се знало за циркулацију крви, кинески и индиски лекари мерили су пуле болесника. Они су знали да је повећан или смањен број откуцаја у вези са обољењем. Лекари су у то време мерили било према свом дисању; било здравог човека откуца четири пута

док лекар једном удахне и издахне ваздух. Свака промена брзине откуцаја указивала је на неко обољење.

Кинески лекар обилазио је болеснике ујутру, пре но што би јели и док би још били "без икаквих брига и непријатности". Болесник је стављао руку на једно јастуче и лекар му је мерио пулс на три разна места, и то кажипрстом, средњим и домалим прстом.

ЦИНОВСКА СИЈАЛИЦА

Припремајући се за снимање једног филма из швајцарског живота, познати холивудски редитељ Сесил Миа наручио је да се направи циновска сијалица која ће имати јачину од 50.000 вати. Ова сијалица висока је готово колико човек, а стаклени део има у пречнику 70 сантиметара.

ХЕЛИКОПТЕРИ-ПИСМОНОШЕ

Већ годину дана поштанска служба у Белгији употребљава хеликоптере за пренос писма и пакета. Два хеликоптера типа „Бел 47-Д“, која везују Брисел са осам других градова, пренела су за то време близу пет милиона писма. Они изврше свој дневни задатак за 4 часа и 42 минута. Просечна брзина лета ових хеликоптера износи 100 километара на час.

„ТОРПЕДО“ ЗА СПАСАВАЊЕ

Недавно је пронађено још једно средство за спасавање бродоомника. Оно има облик торпеда и набацује се из авиона или торпедних цеви са бродова и са копна. У алуминијумском оклопу овог „торпеда“ налази се гумени сплав, који кад се надува дугачак је седам, а широк два и по метра. Два минута после избацавања, алуминијумски оклоп се отвара и ваздух под притиском избацује гумени омотач сплава и надува га. Сплав има мотор, а њиме се може управљати и са даљине, помоћу радиоталаса. На сплаву се налазе количине течног горива и намирница довољне да шест до осам људи проведу на њему пет дана — док им не дође помоћ или док сами не стигну до копна.

УСПЕХ МЛАЗНОГ АУТОМОБИЛА

Једна британска фирма већ производи млазне аутомобиле. Недавно су, приликом пробне вожње, једна њена кола постигла брзину од 235 километара на час, а истовремено и светски рекорд у брзања за аутомобиле уопште, јер су, пошавши из места, један километар прешла за 29 секунди, то јест просечном брзином од 124 километра на час. Стручњаци предвиђају да ће млазни аутомобили ускоро потпуно потиснути обичне.

2.080 КИЛОМЕТРА НА ЧАС

Недавно је званично признат рекорд од 2.080 километара на час, који је постигао један амерички морнарички авион типа "Скајрокет". Истовремено, он је поставио и рекорд у висини лета. Узлетевши са једне "супер-тврђаве", овај авион се за веома кратко време успео на висину од 24 километра.

Ови рекорди, којима је знатно превазиђен "звучни зид", од великог су значаја за даље побољшање брзине авиона, јер су показали да се и "топлотни зид" може успешно савладати. "Топлотни зид" је главна препрека повећању брзине модерних авиона и састоји се у томе што температура која се јавља услед трења авиона кроз ваздух расте четири пута брже од брзине авиона. При брзини од 1.600 километара на час, она износи 100 степени Целзијусових. Да би избегао штетно дејство високе температуре, "Скајрокет" је имао нарочите уређаје за хлађење пилотске кабине и осетљивих инструмената.

НОВ АПАРАТ ЗА ИСПИТИВАЊЕ РАДА СРЦА

Балистокордиограф је нови инструмент за откривање неправилног рада срца. Он је тако осетљив да бележи сваки, па и најмањи, покрет или дрхтај тела произрокован срчаном откуцајима. По начину рада овај апарат је готово истоветан са сензографом, који бележи потресе у земљиној кори. Међутим, он не може да замени електрокардиограф, већ служи као његова допуна.

... корали могу да живе само у морима чија је температура изнад 15 степени Целзијуса.

... један аеродром у Јужној Америци има сат који у пречнику мери 10 метара. Мала казалица је дугачка 4 метра, а велика 5 метара. По њему авијатичари могу да виде колико је сати са висине од преко хиљаду метара.

... први глобус направљен је тек крајем XV века, када је откривена Америка. Дотада су постојале само географске карте.

... када за купање, у данашњем облику, није постојала почетком прошлог века. Тада су за купање употребљавани судови као што је овај на слици.

... До 1824 године сликарске боје продаване су у малим чанчићима, а тек од тада у тубама.

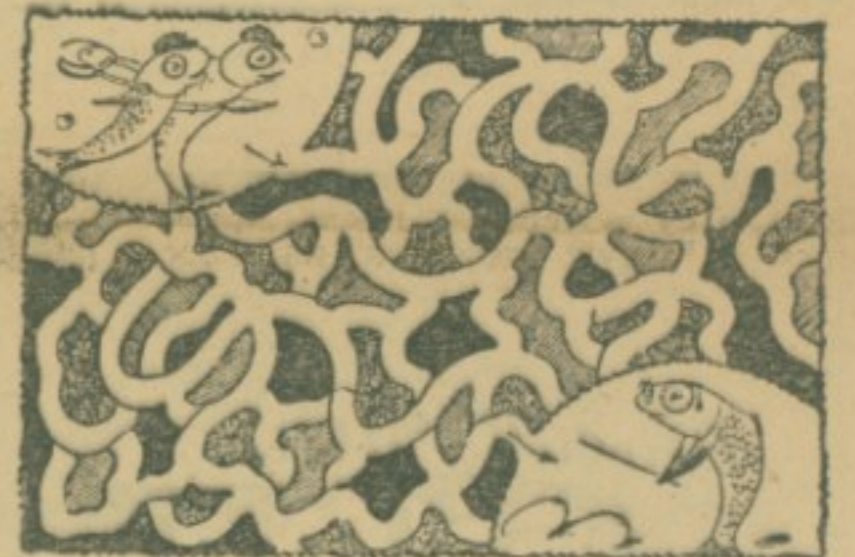
... галија „Ројал Дофен“, са 26 пари весела дугих по 10 метара, саграђена је јула 1679 године у Марсељу, у Француској, за десет и по часова. Осам стотина ладина градили је галију од 5.30 до 17 часова.

... за најбржу птицу на свету сматра се дугорена ластва. Она може да достигне брзину од 300 километара на час.

... кенгури - младунци имају предње ноге дуже од задњих. Тек када одрасту задње ноге им се издуже.

ЛАВИРИНТ

Три рибице играле су се поред коралног стуба. Једна се изгубила, па је остале две свуда траже. Помозите им да дођу до изгубљене другарице!

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

РАЗГОВОР ПОМОЋУ КИШОБРАНА

Наместите два отворена кишобрана на два стола, један према другом, на удаљењу од 4-5 метара. Удубљене стране кишобрана треба да буду окренуте једна другој, а дршке морају бити у истој хоризонталној линији. Кад сте то урадили, седните, али тако да вам глава буде у удубљењу једног кишобрана, а ваш партнер нека седне испред другог стола, са главом у удубљењу другог кишобрана. У том положају моћи ћете да разговарате врло тихим гласом, а ипак да чујете добро један другог. Ако треће лице буде село са стране, на истом удаљењу као што сте и вас двојица, неће ништа чути од вашег разговора јер нема кишобрана од кога би се одбијао звук. Исто тако, ако уклоните један кишобран, нећете више чути један другог ако наставите да говорите шапатом.

"ТВРДОГЛАВИ" ЗАПУШАЧ

Узмите празну боцу и запушач који је прилично ужи од њеног грлића. Ставите запушач у грлић и

реците неком из друштва да покуша да га дувањем утера у боцу. Ништа лакше, — помислиће он. Међутим, десиле се нешто неочекивано. Запушач не само што неће ући у боцу, већ ће излетети из ње.

Ако хоћете да вас запушач „послуша“, приближите боцу устима и увлачите ваздух. Запушач ће се зачас наћи у боци. Објашњење је просто: удисањем, разредили сте ваздух у боци, те је спољни ваздух, потеран атмосферским притиском, повукао за собом у боцу и запушач.

Ово можете постићи и на тај начин што ћете загревати боцу по-

ред ватре. Струја хладног ваздуха улазећи у боцу повући ће и запушач.

ПОД ДЕЈСТВОМ ЕЛЕКТРИЦИТЕТА

Да бисте извели овај опит, потребно је да на сто ставите две књиже на извесном удаљењу једну од друге и да преко њих пребаците плочу од обичног прозорског стакла. Испод стакла просинте ситне комадиће танке хартије и парчиће запушача. Загрејте тада неку вунену крпу близу ватре и њом снажно протрљајте горњу површину стакла. Видећете да ће, под деј-

ством електрицитета који сте произвели трењем, делити хартије и запушача да се приљубе уз стакло

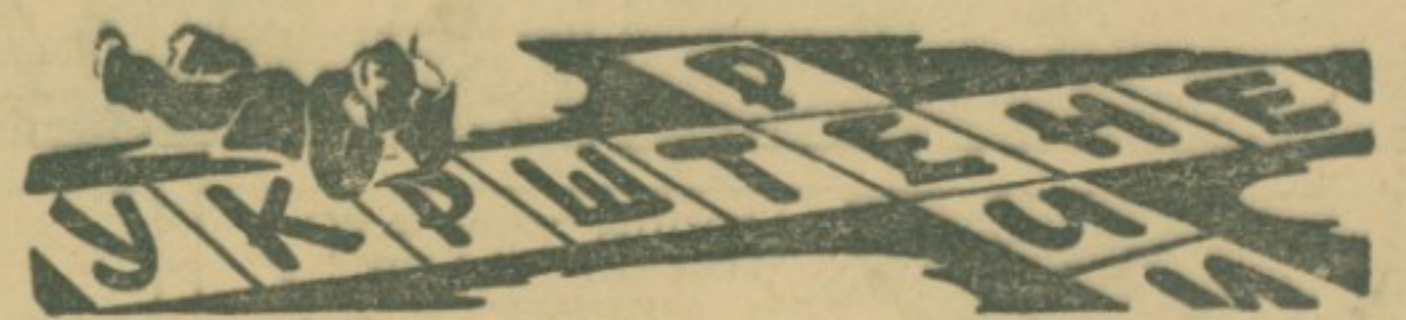
и да опет падну, и тако стало док год будете померали крпу по стаклу.

СВЕ ЗБОГ РАВНОТЕЖЕ

Повуците кредом праву линију по поду и позовите неког из друштва да од те линије одмери три стопе, и на крају треће стопе стави кутију од шибница. После тога, нека стане, лицем окренут кутији, али тако да му врх леве шипеле додирује линију. Реците му тада да десном ногом удари кутију. Изненадиће се кад види да ће изгубити равнотежу пре него што буде успео да додир-

не кутију. То му неће поћи за руком чак ни после више поновљених покушаја.

Водоравно: 1) равница поред реке; 7) наслага кречњака на зубу; 8) град у Босни; 9) нота; 10) оруђе; 12) област у Индији; 13) јапан-

ла; 21) прилог за место; 22) страна женско име; 23) иницијали нашег књижевника родом из Врања; 24) мајка (тепање); 25) прост број; 26) град у Северној Африци; 27) вода (француски); 29) позитивна електрода; 30) држава у Европи; 32) средство за пренос болесника.

Усправно: 1) врста догара; 2) завој; 3) монета једне европске државе; 4) притока Дунава; 5) јужно воће; 6) течност која раствара каучук; 7) прста занатлије; 8) урма; 11) марка револвера; 13) стари назив за Грчку; 14) ресто; 16) мали морски залив; 17) алгебарски термин (множина); 19) њилко; 20) притока Западне Мораве; 22) марка масти за обућу; 23) део лица; 25) Пергам; 26) амерички драматичар; 28) страна мушко име; 29) свеза; 31) првак.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) лупа; 5) корона; 7) жена; 8) али; 10) брана; 12) ам; 13) цинк; 15) цр; 17) Тирол; 19) аут; 21) туба; 22) банана; 24) сила; 25) алт; 27) Оноре; 29) ар; 30) нота; 32) ом; 34) данак; 36) так; 38) лола; 39) катола; 41) Сена.

Усправно: 1) донац; 2) уранит; 3) По; 4) Ана; 5) кер; 6) ала; 7) жбица; 9) имела; 11) Анита; 14) Круна; 16) рубин; 18) обала; 20) талон; 23) народ; 24) сомот; 26) трака; 28) еталон; 31) анода; 33) мак; 35) ала; 37) кас; 40) те.

ДОЖИВЉАЈИ МАЛОГ РАШКА ШАХИСТЕ- НЕСТАШКА

БАЈКА У СЛИКАМА
ОД МИЛОРАДА ДОБРИЋА

СЛУША ШУМУ ГДЕ ШУМОРИ, СЛУША
ПОТОК ГДЕ ЖУБОРИ. АЛ', ГДЕ!... ТАМО
ИЗДАЛЕКА ПРАШИНА СЕ
ДИГЛА НЕКА!

БЕЖИ РАШКО КАО МУЊА
ПРЕКО ЊИВА,
ПРЕКО ЖБУЊА.

ПРАШИНА СЕ ЗА ЊИМ
ДИЖЕ,
А ПОТЕРА СВЕ ЈЕ
БЛИЖЕ.

РАШКО
СТИЖЕ
НА КРАЈ
ПОЉА
ПРЕ
ПОТЕРЕ
ШТО ГА
ВИЈА.
АЛИ
ГАМО-
ПРОВА-
ЛИЈА!

НАОПАКО!
ШТА
И КАКО?!

ПОТЕРА ЈЕ ЗА ПЕТАМА -
А ПРЕД ЊИМ СУ МРАК
И ТАМА.

АЛ' СУ ЧЕСТО
МАРАМИЦЕ
ИСТО ШТО
И КРИЛА ПТИЦЕ.

И ПОКРИВШИ
РУКОМ ОЧИ,
РАШКО ХРАБРО
ДОЛЕ СКОЧИ.

СЛЕТЕ,
ТРЕШУ И -
НА ЈАДЕ-
БАШ НА РЈУ
ЛОВЦА ПАДЕ.

АХ, БАВОЛЕ И ПОДЛАЧЕ!
ЧЕКАЈ САМО, НЕВАЉАЛЧЕ!

АЛ' ЗАЛУД СЕ ЈУТИ
РАШКО.
НИШТА ЛОВЦУ БАШ НЕ
СМЕТА:
НАПРАВЉЕН
ЈЕ ОД
ДРВЕТА!

КРАЈ

Доживљаји БИТА БУТА

ЗАБОГА! РЕКЛА САМ
ИНСПЕКТОРУ
ДА НЕ ОСТАВМА
ТЕК ТАКО
ПУШКУ И
БАРУТ

АКО КОКОШКЕ
БУДУ ЈЕЛЕ
БАРУТ, ЈАЈА
ЋЕ ДА ИМ
ЕКСПЛОДИРАЈУ!

НЕ ВЕРУЈТЕ МУ,
ГОСПОЈО! ЈА САМ
СТУДИРАЛА
ПРИРОДНЕ НАУКЕ
И ТВРДИМ ВАМ
ДА ЈЕ ТАКО НЕШТО
БИОЛОШКИ
НЕМОГУЋЕ!

МОЖДА
ОТЕ
ПРАВУ!
МАЛИ
ЧЕСТО
ЛА-
ЖЕ!

КО ЛАЖЕ
УСТА СУ МУ
ПРЈАВА!
ЗАТО ЋУ ТИ
УБУДУЈЕ ОПРАТИ
УСТА САПУНОМ
КАД ГОД МЕ
СЛАЖЕШ!

ТО ЋЕ ГА
ВАЈДА
НАУЧИТИ
ПАМЕТИ!

ЗАПУШИ УШИ АКО
ИМАШ СЛАБЕ
НЕРВЕ!

ПРЕСТАНИ
ВЕЋ ЈЕДНОМ
ДА БАЦАШ
ТЕ ЖАБИЦЕ!

ПОТ!
ИМАМ
ИДЕЈУ!

БАНГ!
БАНГ!

НИСАМ
ВЕРОВАО
ДА СЕ
И
ЈАЈА
МОГУ
СЕБИ
ТЕ-
СТЕРОМ!

СВЕ ЈЕ НА
ОВОМ СВЕТУ
МОГУЋЕ!
ЧАК
И ЈАЈА
ПУЊЕНА
ЖАБИ-
ЦАМА!

МАМА, ОВО СУ
ЈАЈА ОНИХ
КОКОШИЈУ
ШТО СУ ЈЕЛЕ
БАРУТ! ШТА
ДА РАДИМО
С ЊИМА?

ОПЕТ
ИСТА
ПЕСМА!
НЕ
ЛАЖИ!

ОПЕТ МУ
УСТА
ОПЕРИТЕ
САПУНОМ!

АЛИ,
МАМА,
АКО
ЕКС-
ПЛОДИ-
РАЈУ?

ТО ЈЕ БИОЛОШКИ
НЕМОГУЋЕ! ДАЈ
ОВАМО ГА
ЈАЈА!

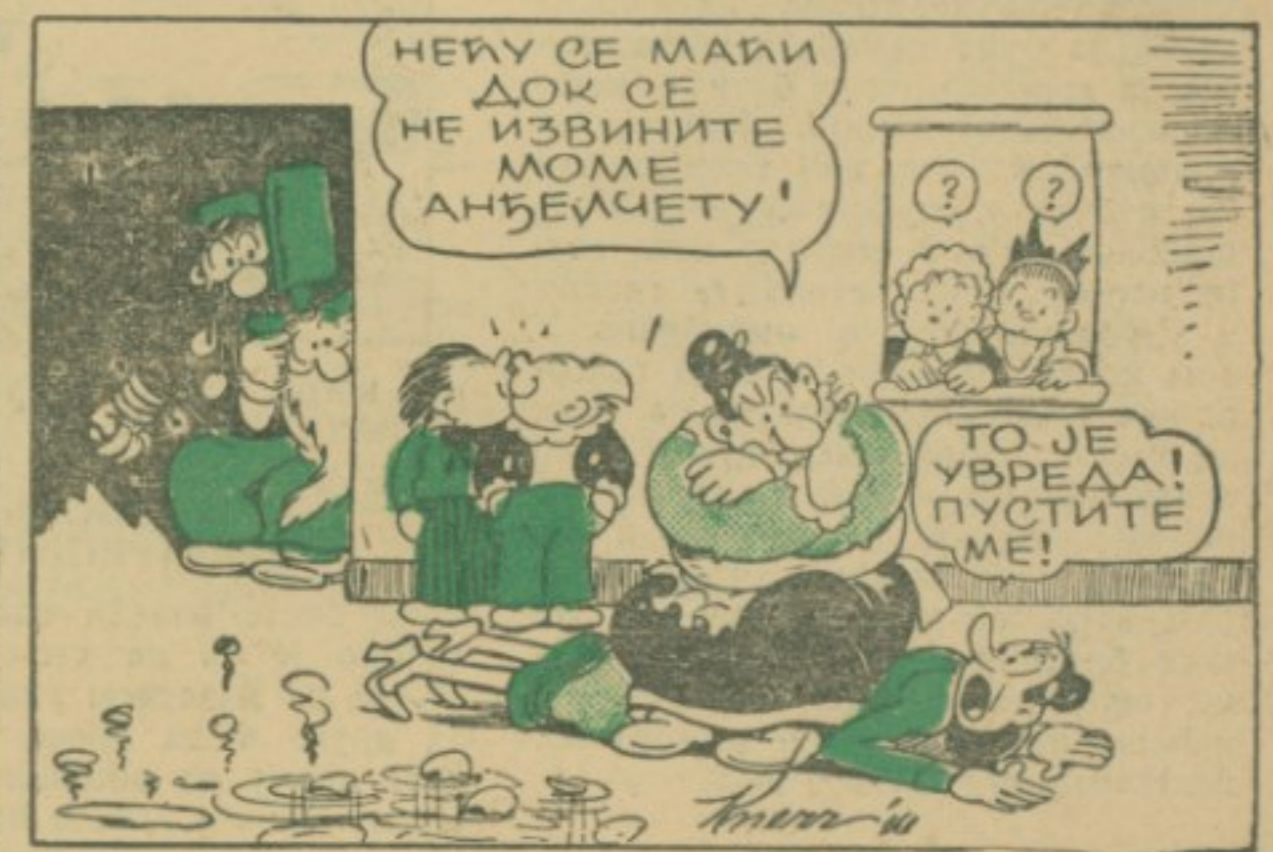
ОРАМОТА!

ХИ-ХИ!

ЕХЕЈ!
ИЈУ!

БАНГ!
БАНГ!

НЕЋУ СЕ МАРИ
ДОК СЕ
НЕ ИЗВИНИТЕ
МОЈЕ
АНЂЕЛЧЕТУ!

ТО ЈЕ
УВРЕДА!
ПУСТИТЕ
МЕ!